

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio quarta et decreta Concilii Basiliensis

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313515)

Sessio quarta

internos fuisse olim dispēditū videat. Et quāquā nōdum Hec sancta
vnio p qua laboramus completa sit / tamen ipse spiritus sanctus tan
tam huius rei spem z affectū cordibus nostris impressit / vt qd futurū
est iam quodāmodo in foribus esse credam⁹ vel corpore absentes estis
Sed ob hanc spem in visceribus charitatis z vinculo vere dilectionis
quasi p̄sentes amplectimur / z pre gaudio nos ipsi flentes tan q̄s mater
filium ex longinqua patria redeuntē vos tenerrime osculamur. Jam
igitur quasi arram prime munie vnitatis pepigisse videmur. Et nos
dudum futuros nostros dilectissimos fratres iam esse existimamus.
Talia em̄ ipse spiritus sanctus in icia dedit vt nō aliud q̄s pacē charita
tem / z vnitatē hinc attingere speremus. Leto ergo animo vtrūq̄ sim⁹
Iocunda mente inuicē viuamus. Cum prope in ianuis gaudiū quod
nemo tollet a nobis per spiritū sanctū accepturi simus. Sed vt citius
facilitusq̄ consequamur vigilemus supplices in orationibz et cōtinuis
p̄cibus dñm nostrū Iesum xp̄m deuotis p̄cibus exoremus / vt quod
operari incepit confirmet atq̄ perficiat. Hora iam est vt sancta mater
ecclesia que pro tam duro filioꝝ suoꝝ dissidio diu consternata est p pa
ce z vnitate letari exultariq̄ incipiat luctūq̄ p̄teritū tēporis conuertat
in gaudiū. Tēpus iam aduenit vt qui eodē xp̄i caractere insigniti sūt
z eodē baptisimatis fonte renati deposita om̄i dissensione eundē chari
tatis z vnitatis spiritū induāt / z ad augmentū gloriāq̄ nois xp̄iani to
tis viribus intendāt fidemq̄ orthodoxā p̄gere curet. Quā infideles
pagani multis in locis ignominiose pessundāt / z extinguere molunt
Eya igit̄ cū nostre dilectionis z sincere volūtatis iam certi sitis Am
modo vestros legatos p̄parate q̄les in p̄mis litteris postulauim⁹ vt
cū Regius saluiscōductus aduenit cū pleno mādato ad hoc sacroz
conciliū p̄fiscamini. Quos itē grate benignēq̄ suscipiemus vt a pa
rentibz filij suscipi cōsueverunt spūs sc̄us pactus in cui⁹ noie hec sc̄a
Synodus est cōgregata nobis z vobis z toti pp̄lo xp̄iano hic veram
dilectionē z pacē ac in futuro seculo vitam eternā donare dignet. Qui
cū patre z filio regnat b̄ndictus in secula amē. Datus in sessione publi
ca solēniter celebrata in ecclia maiori Basiliē die veneris. xx. mensis
Junij āno a natiuitate dñi Millesimo q̄dringētesimo tricesimo secūdo

¶ Sessio quarta et decreta Concilij Basiliensis.

Sacro sancta generalis si
nodus Basiliē in spiritu sancto legitime cōgre
gata vniuersale ecclia representas Attendēs quod
ad p̄uidētē spectat officiū p̄spicaci cōsideratione
futura p̄spicere / z aduersus ea que republice pos
sent inferre dispendia salubriter p̄uidere. Cū itaq̄
eadem sancta Synodus ad extirpationē hereluz
pacem in xp̄i populo et morū reformationē cū spi

Sessio quarta

ritus sancti gratia put statu rerū z tēporū cōsiderato est ad modū neces-
sarium sit intenta. Et ppter ea venerabiles in xpo patres sancte roma-
ne ecclesie cardinales ad ipm sacri cōcilii euocauerit existimās eorū
in sacro cōcilio p̄sentia p eorū auctoritate sapiētia rerūqz noticia mul-
tū de fructuosam eisqz tanqz veris obediētie filijs ad sacri cōcilii
uentū si alibi p̄tingeret apostolice sedis vacatio in iacturā eorū
qui obediētes vocationē sacri cōcilij deseruirent utilitati ecclesie pos-
set redū dare cū tū vt obediētia nō iacturā afferat sed pot̄ utilitatis z
honoris augmētū ratio cūctis nota suadeat / Et ne aliquibz forsitā
venire negligētibz p̄desse in obediētia videret / hec z alia que animū
cuiuscūqz prudentis ad hoc monere possent z deberēt / p̄uida attentio
ne p̄spiciēs hec sancta synodus statuit decernit atqz diffinit / qd̄ in eū-
dem vacationis sedis aplice hoc sacro generali durāre cōcilio / electio
sūmi pontificis in loco istius sacre cōcilij fiat / et interdicit ne alibi ce-
lebrēt In cōtrariū attēptata quavis auctoritate etiā si papali non ob-
stantibz quibuscūqz cōstitutionibz editis vel edēdis / aut alijs in cōtra-
riū facientibz / ac si de ipsiis esset de verbo ad verbū faciēda mētio spe-
cialis aut iuramento firmata existant quibz ex certa sciētia derogat et
decernit nulla / et irrita esse nulli roborisqz vel momenti. Ipso iure cō-
trariū vero attēptantes sint tā actiue qz passiue quo ad electionē roma-
ni pontificis / z ad quascūqz alias dignitates inhabiles et omnibz ha-
bitis dignitatibz p̄petuo privati et infamie notā / ac etiā excoicatiois
sententiā incurrāt ipso facto. Qd̄ si forsan aliqua de facto p̄tensa ele-
ctio p̄sumeret tā electus p̄tensus quā illi adherentes; et eū p̄ tali geren-
tes supra dictas penas incurrāt pari modo / absolutiōnē vero omnium
et singulorū qui p̄missis sententiis aut earū aliquā incurrerint quo
quomodo dicta synodus rātimodo p̄terqz in mortis articulo sibi re-
seruat. Decernens hoc p̄sens decretum ligare afficere vim et effectum
habere atqz foruri post quadraginta dies cōtinuos p̄xime futuros a
die publicationis eiusdem.

Ne vi iuramenti aut promissionis alicui facte aliqui
strictos se putent vt ad conciliū venire non possunt

Item ordinat statuit decernit et dedarat. Qd̄ quicūqz et singuli
cardinales patriarche archiepi epi abbates p̄lati reges principes
duces marchiones comites barōes vicarij ecclesie romane vasalli cō-
munitates romane curie officiales sūmi pontificis familiares siue alij
cuiuscūqz cōditionis existāt siue quibuscūqz nominibz censeant p̄pter iu-
ramenta p̄missiones vel quascūqz alias obligationes p̄fate sūmo pō-
tifici seu alteri ad hoc eius mādato deputato aut deputando seu qui-
busuis alijs quolibet sup̄ quacūqz re / vel causa et sub quacūqz verbo /
rū forma p̄fata seu prestanda nullatenus obligent astringantur / aut
se impeditos a veniendo ad hoc sacrosacm̄ conciliū occasione dictorū
iuramentorum p̄missionum vel altariū obligationū pretendere possint

Sessio quarta

aut poterūt in futurū quōmōdō absq; piurij seu infamie nota ad ipsaz
Synodum teneant accedere / qui de iure vel cōsuetudine sunt astricti
ceteri vero qui vocari et requisiti fuerint. Et oim p̄dicto:ū pcuratores
obedire / et adherere ipsi cōcilio et libere accedere possint et teneantur
et eidem licite interesse. Processus vero quoscuq; suspensionis et ex
cōicationis interdicti / necnō p̄matione dignitatū beneficiorū seu offi
ciorum quorūcūq; et commendarū reuocationes ac inhabilitatiōis
sententias seu piurij aliasve penas multas et cēsuras in se cōtinen
tes in ipsos occasione p̄missorū p̄ quemcūq; qua uis / etiā romane p̄
rificis auctoritate fulminatos seu fulminandos cū omnib; inde secu
tis aut secuturis. Eadem sacra Synodus nullos cassos ⁊ irritos / ac
nullius roboris seu momenti existere pronūciat declarat ⁊ diffinit / et
quatenus de facto processerunt seu p̄cesserint reuocat cassat irritat et
annullat et pro cassis irritis et nullis habēdos statuit ⁊ decernit.

De bulla plumbea.

Item vt gesta in ipso Synodo durabiliōri testimonio roborētur
statuit et ordinat ipsa Synodus quod decetero in litteris suis au
tenticijs utatur bulla plumbea pendente cū cordula canapis aut *Se
ria* prout varietas causarū et rerum super quibus littere eedem confi
cientur postulabit in vno missionis spiritus sancti in specie columbe. In
alio vero lateribus horū verborum Sacrosacra generalis Synodus
Basiliē. scilicet puras continente decernens eidem plenā et omnimo
dam fidem adhibendam fore.

Quod papa durante concilio non possit creare cardinales
nec creatos publicare.

Item cum multiplicatio cardinaliū sit ecclesie dispendiosa et one
rosa p̄pterea et ex alijs rationabilibus et legitimis causis eandem
sanctā synodū monētib; statuit ordinat atq; ex certa scientia hoc irre
fragabili decreto decernit ipsa sancta synodus qd durāte hoc sacro con
cilio roman; p̄ntifex a loco ist; sacri cōcilij absens p̄sonaliter nō debe
at nec possit aliquē vel aliq; cuiuscūq; dignitat; cōditōis gradus seu
status existit In sacre romane ecclesie cardinalē vel cardinales quouis
modo aut quocūq; quesito colore v; cā assumere p̄nūciare secrete aut
publice aut p̄nūciatos seu assūptos secrete publicare. Et si secus ac
ptatū fuerit ex nūc in antea irritū sit et iane / nulliusq; roboris vel mo
menti. Qd si forsan taliter de facto assūpti aut p̄nūciati se p̄ cardinali
bus gerere aut noiare p̄sumperint q̄buscūq; dignitatib; priuati et ad
oēs et singulos futuras inhabiles. Et quicūq; eos p̄ cardinalib; gerē
tes ⁊ reputātes ex nūc p̄t ex tūc snia excōicationis innodati sint ipso
facto a qua p̄terq; in mortis articulo nisi a p̄fata Synodo absolutio
nis siue habilitatiōis b̄nificiū obrinere nō possint. Datū in sessiōe pu
blica eiusdē synodi in ecclesia maiori Basiliē. sollemniter celebrata. xij.
kalēdas Julij. Anno dñi Millesimo quadringēsimotrice simo scdo.

Sessio quarta

Littera cōmissionis regimini ciuitatis ammonen. et cō-
mitatus Venaycini in ea dem sessione quarta pronūciata.

Sacro sancta generalis Synodus Basiliē. in spū sancto
legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā representans. Dilecto
ecclesie filio alonso sancti Eustachij sancte romane ecclesie
dyacono cardinali apostolice sedis legato ciuitatis am-
monen. et comitatus Venaycini in spiritualib⁹ et tempo-
ralibus p nobis / et sancta matre ecclesia vicario generali Salutem et
omnipotentis dei benedictionē in pacis auctore hec sacra synodus cō-
gregata cū vniuersi populi christiani pacē et tranquillitatē exoptans
per diuersas mundi partes ad pcurandū ea que pacis sunt et scanda-
lis obuiandū sue sollicitudinis opus impendat ecclesie pprium patri-
monium ab hoc pcurande pacis et trāquillitatis studio expers nulla-
tenus esse decuit quinimo ipsam debet spālis intuitus cura fouere / cū
itaq; ad ipsius sacre synodi noticiā fide dignorum sit relatione dedu-
ctum q; ciuitas ammonen. que sancte dei ecclesie semp fidelissima et
obsequentissima fuit certis vrgentib⁹ rōnibus et causis necessarijs vi-
carium p summū pontificem ad ipsius regimen destinātū se admittere
nō deberet / p̄tendat atq; eundem summū pontificem plures ambass-
atas destinauerit pro vtili et salubri gubernatione ciuitatis eiusdem
ac comitatus Venaycini eidem adiacentis suppliatē postulas vt de
alio vtili eis pvideretur vicario quod hucusq; obtinere nequiuit nec
spectat posse obrinere / quinimo is qui pro vicario destitutus est intē-
dit / et nititur suscipere gubernationis officium inuita ciuitate congre-
gare satagens multitudinem gētiū armatarū. Unde super pmissis
informatione recepta ex his et alijs que honestas censer calamo nō p-
menda de turbatione et periculo graui status ciuitatis illius et patrie
est ex verisimilibus et vrgen. rationib⁹ dubitandū / essetq; nimis gra-
ue dispendiū si forte quod auertere dignetur altissimus ecclesia perde-
ret illud tam nobile patrimonium sui mēbrum aut guerraz inquietudī
ne turbaret. Idcirco hec sacra synodus hmoi periculis cupiēs obuiā-
re ciuitatēq; illam et comitatū in pace et quiete fouere regimen et gu-
bernationē ciuitatis ipsius et comitatus vsq; quocum summo ponti-
fice p ipsam sanctā synodum vel ali quo eius nomine habito pleniori
tractatu fuerit aliter ordinatū Maxime attēto q; ppter distantia loco-
rū et discrimina viarū nō pōt facile haberi recursus ad dictū summū
pontificē et periculū sit in mora Tibi cuius future vtili et fidelī guber-
nationi fidē facit aliarū terrarū ecclesie regimē p te hacten⁹ fidelissime
plurimūq; valiter gestū duxit ad honore dei scē mris ecclesie / ac hui⁹ sa-
cre synodi tenore p̄tū plenarie cōmittēdū cū plenaria p̄tate regēdi et
gubernādi dictā ciuitatē auionen. et comitatum Venaycini oēm q; in
eisdem iurisdictionem merū et mixtum imperiū per te vel alium seu
alios exercendi / officiales ammonendi etiam si pontificali p̄fulgeant

Sessio quinta

dignitate et alios vel eosdē instituendū iuramenta seu pmissiones recipiendi ac illa relaxandū cū quibuscūq; semel v'l pluries quonies visū tibi fuerit oportunū. Quascūq; pecunias fructus puentus et emoli, menta in illis ciuitate et comitatu ratione iuris papalis vel sancte ro, mane ecclesie / aut quocūq; iure vel titulo pro tpe prerito p'senti z futuro camere apostolice debitas z debita recipiendi z erigendi ac recipi z erigi facienti cōtradictores quoslibet vel inobediētā censuris ecclesia sticis et alijs cōpescendi remedijs oportunis. Et generaliter cū omnibus illis potestatibus et facultatibus quas bone memorie Frāscus archiep'us Narbonē. sancte romane ecclesie camerari' a felicis recordationis Martino papa quinto ac alias habuit dum egeret in humanis licet etiā hic nō specificē exprimat / Mādans tibi in virtute sancte obediētie z sub penis iuris quatenus curā z regimen p'dictū hūmeris tuis impositi reuerenter suscipias ac diligenter et fideliter exequaris vtilitatē publicā tranquillitatēq; et pacificū statū illius ciuitatis et comitatus sic procurare sollicitē studeas / ipsūq; regimen et gubernationē pro modo tue sapientie sic vtiliter gerere vt apud deū eterne vite merita / z apud mundū fama tua laudis et glorie suscipiat incrementa. Mandat insup omnib; officialib; ciuib; incolis et habitatorib; dicte ciuitatis et comitatus capitaneis / necnō castrorū castellanis balliuis et alijs officialib; quibuscūq; quouis noie censeant et alijs vniuersis / quaten' tibi z p re deputādis officialibus ad regimē eorū dē z nulli alteri pareant obediāt z intendāt in oibus et p oia quē admodū p'fato archiepo Narbonē. dū viueret / et p ecclesia romane dicte ciuitatis et comitatus regimē et gubernationē gereret faciebant / et facere tenebant Quibuscūq; pmissionib; iuramentis obligationib; / et alijs quibuscūq; dispositionib; in cōtrariū faciētib; nō obstantib; nullo mō Nec nāq; sancta synodus omnium quorūcūq; obstantiū p'dictis vim et effectū p'sentium auctoritate suspēdit / Et quicquid p re rite spiritualit' ter et t'paliter gestum et ordinatū actū vel sententiātū fuerit vel p'fictū hec sancta synodus ratū et gratū habebit ac faciet auctore dño inuolabiliter obseruari. Datū in sessione publica eiusdem sancte Synodi in ecclesia maiori Basiliē. die veneris. xx. mensis Junij; Anno domini Millesimoquadringentesimo tricentesimo secundo.

¶ Decreta quinte Sessionis concilij Basiliensis.

Acrosancta generalis sy

nodus Basiliē. in spiritus sancto legitime pgregata vniuersalem ecclesiā representans considerans q ipsa inter alia fructuosa opera ad heresē extirpā, dum et a fide deuos ad eiusdem fidei orthodoxe vniōnem reducendos in spiritus sancto principalit' ter cōgregata dinoscit. Et p'pterea constituit acco